

نگاه صندوق بین‌المللی پول
به اقتصاد ایران مثبت‌تر شد

رشد بالاتر همزمان
با مأموریت‌های جدید

نیاز اقتصاد ایران

آتش سوزی در کوه‌آبیدر سبندج
و حوادث تلخ پس از آن چگونه روی داد؟
سه جوان در آتش عشق
به محیط‌زیست سوختند

صفحه ۲

صفحه ۸

تورم ۳۸ درصدی مسکن در تیرماه ۱۴۰۴

بازار در برزخ رکود و تورم

رسیده است. در عین حال، شاخص اجاره‌بهای مسکن شهری نیز در تیرماه به عدد ۳۲۵۵ واحد رسید، در حالی که در خردادماه ۳۱۹۲ ثبت شده بود؛ یعنی افزایش حدود ۲ درصدی تنها در یک ماه... **صفحه ۵ را بخوانید**

اگر چه آهنگ رشد قیمت‌ها در بخش مسکن اندکی کند شده اما همچنان فشار قیمتی سنگینی بر فروش خریداران تازه‌ترین گزارش مرکز آمار ایران که به بررسی شاخص تخفیف‌های نفتی ایران در تیرماه پرداخته، نشان می‌دهد

بازار مسکن ایران در سال ۱۴۰۴ همچنان در وضعیت دوگانه‌ای از رکود معاملاتی و تورم بالا گرفتار است. تازه‌ترین گزارش مرکز آمار ایران که به بررسی شاخص تخفیف‌های نفتی ایران در تیرماه پرداخته، نشان می‌دهد

گزارشی «تعالی» از واکنش چین به فشار آمریکا در باره خرید نفت از ایران
نبرد پنهان در جاده ابریشم انرژی!

۳

یادداشت - ۱

معادله تخفیف‌های نفتی به چین

حسن مرادی

میزان تخفیف‌های نفتی ایران آیا افزایش پیدا کرده است؟ این پرسش پس از انتشار برخی گزارش‌ها در خصوص افزایش تخفیف‌های نفتی ایران در فضای

اقتصادی بازتاب پیدا کرده است. نرخ ۴ دلار تخفیف نفتی به چین در شرایطی مطرح شده که پیش از این برخی تحلیلگران از تخفیف‌های داده‌بودند. با توجه به اینکه ایران تحت شدیدترین نظام تحریمی قرار دارد، طبیعی است که برای فروش نفت خود باید انگیزه‌هایی را برای طرف مقابل ایجاد کند تا از ایران تحریم شده نفت بخرند. اینکه چین در یک چنین شرایطی و با یک چنین نظام تحریمی از ایران نفت می‌خرد، نشان‌دهنده دیپلماسی نفتی مناسب ایران است. طبیعی است که برای ایجاد انگیزه در خریداران، ایران باید تخفیف‌هایی را در نظر بگیرد. از سوی دیگر و جدای از تحریم‌های توجیه‌ناپذیر که رقابت قابل توجهی میان سه کشور تحریمی نفتی شکل گرفته است. ایران، روسیه و ونزوئلا از جمله این کشورهای تحریمی هستند که همگی متقاضی فروش نفت بیشتر به چین هستند. در کنار نفت ایران و روسیه، نفت سنگین ونزوئلا هم برای بازار چین عرضه می‌شود و این روند باعث افزایش عرضه نفت به چین شده است. وقتی عرضه کالایی به یک مختصات جغرافیایی خاص بالا برود، طبیعی است قیمت‌ها هم کاهش می‌یابد. اخیراً هند با تحریم‌های گسترده به دلیل خرید نفت از روسیه مواجه شده است، با خروج هند از لیست خریداران نفت روسیه، روس‌ها برای فروش نفت خود به چین تمرکز ویژه‌ای کرده‌اند. در این شرایط ایران باید به گونه‌ای تدبیر بدهد که از رقبا عقب نماند. تحریم‌های هند باعث شده تاروسیه بازارهای جدیدی را برای جبران خلأ

فروش نفت به چین جست‌وجو کند، بازار چین می‌تواند این خلأ را برای روس‌ها جبران کند. بنابراین ایران با قیای تشنه‌تری مواجه شده که باید با شرایط بهتر، فروش نفت خود را تضمین کند. هم نفت روسیه، هم نفت ونزوئلا هم نفت ایران به چین عرضه می‌شود. خوشبختانه ایران با ونزوئلا و روسیه روابط مناسبی دارد و می‌تواند با استفاده از این روابط نزدیک درآرز افزایش نفتی خود را تضمین کند. البته باید توجه داشت که این روند در بلندمدت ممکن است با اختلال مواجه شود. برای بلندمدت ایران باید تلاش کند تا نفت خام خود را به فرآورده‌هایی بازارش افزوده و بیشتر جایگزین کند. محصولات چون اقلام رتقا یافته، بنزین، فرآورده‌های پتروشیمی و... از جمله این مواد فراوری شده هستند که می‌توانند «درآمد» ایران را افزایش داده و محدودیت‌ها را کاهش بدهد. بدون تردید فروش بنزین و پتروشیمی و... در فضای پیرامونی و جهان مشتریان تضمین شده‌ای دارد که حاضرند به خاطر آنها و نقد نفت پرداخت کنند. نظارت بر صادرات یک چنین محصولاتی هم دشوار است و نظام تحریمی امکان دور زدن آنها را ندارد. در مورد واردات از چین هم باید توجه داشت که حتی قبل از تحریم‌ها هم ایران مشتری وارد کردن کالا از چین بود. اساساً بسیاری از کشورهای جهان نیازهای خود را از چین تأمین می‌کنند. بنابراین خرید کالا از چین نمی‌تواند به عنوان یک نقطه ضعف در نظر گرفته شود. بسیاری از پروژه‌های عمرانی ایران با حضور شرکت‌های چینی اجرایی می‌شود. پروژه‌های نفتی و خدماتی بسیاری هم با حضور مهندسان و شرکت‌های چینی عینیت پیدا می‌کنند. بنابراین استفاده از کالا و خدمات چینی برای ایران یک ضعف محسوب نمی‌شود. البته اگر به سمت و سوی برویم که ایران بتواند درآمدهای ناشی از صادرات نفت خود را مستقیماً وارد کشور کند، شرایط بهتری نصیب کشور می‌شود. اما تا زمانی که تحریم‌ها باقی است دست ایران برای رسیدن به یک چنین شرایطی بسته است.

یادداشت - ۲

هادی حق‌شناس

یکی از پرونده‌های مهمی که این روزها در افکار عمومی کشور و در جمع‌های مختلف کشور باز شد، مرتبط با لایحه مقابله با انتشار محتوای خلاف واقع است که از سوی دستگاه قضایی راهی دولت و از آنجا با اصلاحاتی راهی مجلس شد. امروز خبر رسید که دولت این لایحه را از مجلس بازپس گرفته است. خبری که دامنه وسیعی از واکنش‌ها را ایجاد کرد و بسیاری از تحلیلگران، استادان دانشگاهی و نخبگان از آن استقبال کردند. یکی از جنبه‌های مهم این تصمیم و این اقدام دولت، افزایش سرمایه اجتماعی دولت است که از آن می‌توان برای سایر بخش‌های توسعه‌ای کشور بهره برد. اصولاً اگر در خصوص نهاد دولت به یک تعریف مهم برسیم و آن اینکه دولت و کیل مردم یا نماینده مردم برای امور مشخص است در آن صورت می‌توان به تصویری از مهم‌ترین ضرورت‌های امر توسعه دست یافت.

یادداشت - ۳

علی فراقی

در روزهایی که در حال گذراندن شدن است شاهد وضعیت به شدت نابسامانی هستیم که هر سرمایه‌گذاری را در این بازار با عقب می‌راند و او را فراری می‌دهد ولی آیا صرفاً تنها بازاری که با مشکل روبه‌رو است، بازار بورس است؟ در پاسخ باید گفت کلیت اقتصاد دچار یک رکود قدرتمند است که نتیجه چند سال ادامه‌دار سیاست‌های انقباض گونه است که باید کلید خوردن آن را از سال ۹۹ و پس از ریزش بزرگ بازار دانست که پس آن روند این سیاست انقباض گونه آغاز شد و تا به الان به اعداد بالای خود رسیده است.

اما اگر نگاه کنیم رفته‌رفته در تمامی بخش‌های

سرمایه اجتماعی دولت متر یالی برای توسعه

بنیای تشکیل دولت و دولت‌ها در جهان بر اساس یک میثاق ملی است که قانون اساسی نام دارد. قانون اساسی حد و حدود وظایف دولت‌ها را مشخص کرده و مسیر دستیابی به این وظایف را نیز تعیین کرده است. همچنان که دولت متولی تأمین معیشت است، متولی تأمین آموزش، تأمین سلامت و تأمین امنیت و دفاع از تمامیت ارضی و مرزها و... است، ملت هم باید منابع انجام اموری که تعیین شده از آنجا مالیات یا منابعی که قانون تعیین کرده، مشخص کنند. برخی از این وظایف به موضوعات فرهنگی و به اصطلاح موضوعات مرتبط با فضای مجازی، اینترنت، پهنای باند یا هر عنوان دیگری که در این خصوص به کار می‌رود، است.

طبیعتاً امروز در فضای مجازی ابزارهای مختلف وجود دارد و شاید بخش عمده‌ای از وقت مردم یا شهروندان که دولت را تعیین کرده‌اند در این فضا می‌گذرد. این فضا هم ابزاری برای کارهای بانکی و پولی و مالی است و هم ابزاری برای کسب و کارها، اطلاع‌رسانی و... است. اگر ملت یا مردم احساس کنند که وکیل آنها یا منتخب آنها (دولت) قانون یا لایحه‌ای در دست تدوین و تصویب دارد که ممکن است حقوق ملت را تهدید کند یا اشکالی در دسترسی مردم به حقوق‌شان در فضای مجازی ایجاد کند، طبیعی است که اقدام به نقد کرده و دولت معقول باید این نگرانی را برطرف کند و به صدای مردم گوش دهد.

دولت معقول و مدبر صدای مردم را شنیده و مطالبات آنها را محقق می‌کند. در واقع دولت باید منویات مردم را سرلوحه کار خود قرار دهد. اصولاً در بسیاری از کشورها اگر قانون یا این‌نامه یا شیوه‌نامه‌ای تصویب می‌شود برای تأمین حداکثر منافع مردم است. حتی انسانی‌ترین قوانین که قوانین راهنمایی و رانندگی است و منجر به جرمه می‌شود برای یک هدف بزرگ‌تر که منافع و سلامتی مردم است تصویب شده‌اند. اگر پروتکل‌های کرونا توسط دولت لازم‌الاجرا عنوان می‌شود برای نفع بزرگ‌تر که سلامتی مردم است، تصویب شده است. اگر قوانین در راستای ارتقای رفاه، امنیت، سلامت و بهبود زندگی مردم باشد افکار عمومی آن را می‌پذیرد حتی اگر در کوتاه‌مدت به

ضرر آنها باشد، اما اگر ملت احساس کند که تصویب قانون نه تنها منجر به افزایش رفاه آنها نمی‌شود، بلکه تهدید حقوق، کسب و کار و زندگی و مسائل روزمره آنهاست اقدام به نقد تصمیمات دولت کرده و تغییر آن را خواستار می‌شوند. این معقول و منطقی است که دولت واکنش مثبت به خواست ملت نشان دهد و از برخی تصمیماتش بازگردد. نباید فراموش کرد که این ملت است که تعیین می‌کند چه چیزی به نفع یا به ضرر اوست. حتی ممکن است مردم خواسته‌ای داشته باشند که در واقع به ضرر آنها باشد (حتی در انتخاب مدیران و مقامات مسوول) در نتیجه کسانی که مسوول هستند به عنوان وکیل و منتخب مردم باید مطالبات و خواسته‌های ملت را محقق کنند. این اقدام دولت در استرداد لایحه قطعاً به نفع سرمایه اجتماعی دولت است. عملکرد و اقدام این دولت در این موضوع خاص یعنی وفاداری به شعار خود تحت عنوان وفای ملی قابل ستایش است. وفای ملی در عمل یعنی پاسخ به مطالبات مردم و ایجاد زمینه‌های توسعه، وفای ملی در عمل یعنی پاسخ به مطالبات مردم.

به آن باشند که در نهایت اگر هم کار ساز باشد یک مسکن برای کوتاه‌مدت است و دوباره بازار را به همان حالت قبلی (چیزی که مجدداً در همین روزها در حال تجربه آن هستیم) باز می‌گرداند و باید گفت شاید روزی اگر سیاست‌گذاران پولی کشور تا حدودی به فکر عقب‌گرد از برنامه‌های پولی خود بیفتند، بازار می‌تواند مجدداً به فکر بهبود بدون هیچ گونه دخالت و حمایتی از سمت نهاد یا سازمانی نباشد.

در سخن پایانی هم باید گفت البته اگر در آینده‌ای دور یا نزدیک شاهد تغییر در این سیاست‌ها باشیم، نحوه اجرای آن بسیار می‌تواند در پاسخ بازارها خصوصاً بازار بورس قابل لمس باشد و اگر مانند شروع سیاست‌های انقباضی ناگهان خیز بزرگی در اعداد مشاهده کنیم، می‌توان رفتارهای بزرگی مانند سال ۹۹ را البته در خلاف جهت آن مشاهده کرد... **ادامه در صفحه ۳**

ارگان‌نیم اقتصادی ایران

علی اکبر نیکوآبادی

ما در دهه گذشته با رکود تومی روبه‌رو بودیم. نظام سیستمی اقتصاد مثل ارگان‌های بدن انسان است که اگر عضوی ناراحت شود کل اعضا ناراحت می‌شود، در نتیجه در اقتصاد ممکن است با مساله‌ای مواجه شویم که با حل آنها، مشکلات کل سیستم حل نشود. دولتمردان ما باید در چند بخش اثرگذاری داشته باشند تا در کل، سیستم اقتصادی راه بیفتد، ولی در حال حاضر تا سلامتی کل سیستم فاصله زیادی مانده است.

به علت وابستگی شدید اقتصاد ما به نفت، طی ۷۰-۶۰ سال گذشته بیماری هلندی در کشور شکل گرفت، ولی در دهه اخیر این موضوع بسیار بحرانی شد و در حال حاضر به صورت ملموس مصیبت منابع را در تمام وجودمان لمس می‌کنیم. از آنجایی که واردات خانه، زمین و مسکن غیرممکن است در گذشته این بخش رونق بسیار بیشتری از سایر بخش‌ها به دست آورد به طوری که هر شخصی که در بخش مسکن سرمایه‌گذاری می‌کرد به طور متوسط سالی ۳۰ درصد سود به دست می‌آورد، در صورتی که هیچ یک از بخش‌های اقتصاد حتی سوداگری هم چنین سودی را نداشت. در نتیجه این موضوع منابع بسیار عظیمی در ساختمان‌سازی آمد، اما در حال حاضر هر چه دولت می‌خواهد کمک کند که باز صنعت مسکن و ساخت‌وساز جان بگیرد تا از این طریق دیگر بخش‌های وابسته به ساخت‌وساز راه بیفتد، به نتیجه نمی‌رسد و نمی‌شود که از طریق شکوفایی مسکن رونق اقتصادی را به تمام بخش‌ها ببریم.

متأسفانه در سیستم بانکی ما بانک‌ها حدود ۶۰ درصد منابعشان را به شرکت‌های مربوط به خودشان می‌دهند، در نتیجه آن اصلی که باید به فردی وام دهیم که دارای بالاترین بازدهی باشد در اقتصاد ما اجرا نشده است. از سال ۱۹۷۰ به این طرف رکود تومی در سطح دنیا به وجود آمد و اقتصاددانان‌های آن زمان راه‌حلی که بتواند این مشکل را حل کند، پیدا نکردند...

ادامه در صفحه ۳

سامانه پیامکی روزنامه تعادل

به شماره ۳۰۰۰۵۳۲۰ در دسترس شماست

مخاطبان عزیز می‌توانند نظر‌ها، انتقادات و پیشنهادهای خود در مورد مطالب مختلف روزنامه را با ذکر جزئیات به این سامانه پیامک نمایند.